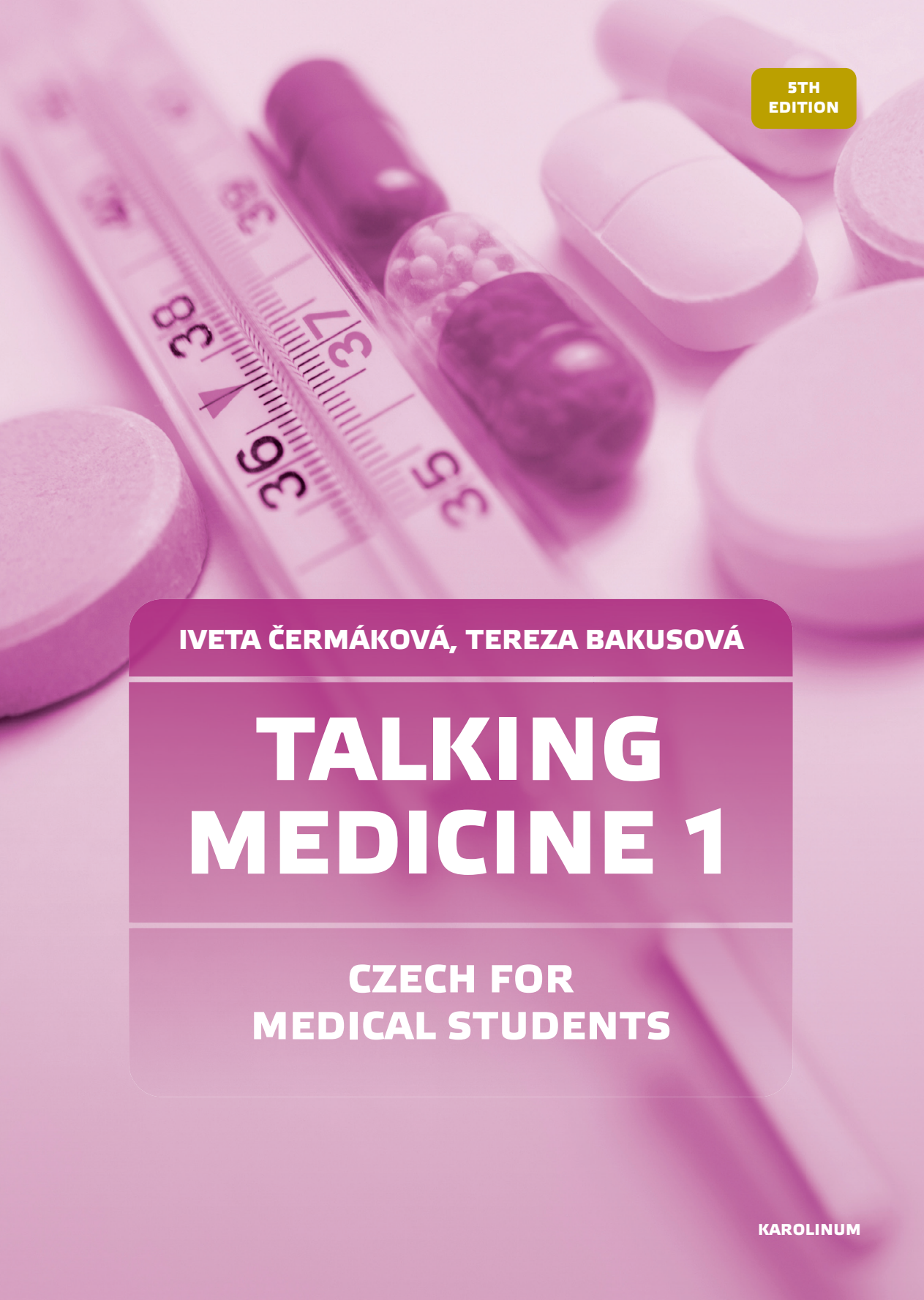

5TH
EDITION

IVETA ČERMÁKOVÁ, TEREZA BAKUSOVÁ

TALKING MEDICINE 1

**CZECH FOR
MEDICAL STUDENTS**

KAROLINUM

Talking Medicine 1

Czech for Medical Students

Iveta Čermáková, Tereza Bakusová

Reviewed by:

PhDr. Marie Zvoníčková

Mgr. Jarmila Šafránková

Published by Charles University

Karolinum Press

Prague 2025

Layout by Jan Šerých

Typesetting by Karolinum Press

Second English e-book edition, corresponding to the fifth printed edition

© Charles University, 2025

© Iveta Čermáková and Tereza Bakusová, 2025

Illustrations © Jitka Rokytová, 2025

ISBN 978-80-246-6133-9

ISBN 978-80-246-6136-0 (pdf)

MP3

Univerzita Karlova
Nakladatelství Karolinum

www.karolinum.cz
ebooks@karolinum.cz

To the Student	7
Authors' Acknowledgements	7
Abbreviations	8
Člověk a nemoc – <i>Man and Disease</i>	9
UNIT 1 Lidské tělo – <i>Human Body</i>	11
UNIT 2 Stadia lidského života – <i>Stages of Life</i>	19
UNIT 3 Nemoc, choroba – <i>Illness, Disease</i>	25
UNIT 4 Příznaky nemoci – <i>Symptoms of Diseases</i>	31
UNIT 5 Nemoci a potíže – <i>Diseases and Complaints</i>	39
UNIT 6 Bolest – <i>Aches and Pains</i>	47
UNIT 7 Úrazy, nehody – <i>Injuries, Accidents</i>	55
UNIT 8 Instrukce (Pokyny) – <i>Instructions</i>	63
UNIT 9 Vyšetření pacienta – <i>Examination of the Patient</i>	71
UNIT 10 Dialog s pediatrickým pacientem – <i>Dialogue with a Paediatric Patient</i>	77
UNIT 11 Den v nemocnici – <i>A Day in the Hospital</i>	85
UNIT 12 Zdravotní stav – <i>Health Condition</i>	93
UNIT 13 Lékárna – <i>Pharmacy</i>	101
UNIT 14 Nástroje, přístroje a pomůcky – <i>Instruments, Aids</i>	109
UNIT 15 Zdravotnická zařízení – <i>Medical Centres</i>	113
UNIT 16 Ordinace – <i>Doctor's Office</i>	117
UNIT 17 Zdravotnický personál – <i>Medical Staff</i>	121
Klíč ke cvičením – <i>Key</i>	125
Česko-anglický slovník – <i>Czech-English Glossary</i>	139
Použitá literatura – <i>References</i>	165

TO THE STUDENT

Welcome to the first volume of the new textbook series designed for international medical students! This book will help you to master essential vocabulary and communication skills necessary for working in the Czech healthcare environment. It focuses not only on medical terminology but also on practical situations you will encounter during your studies and medical practice.

The first part of the textbook introduces the human body, diseases, their symptoms, and common health issues. You will learn how to ask patients about their concerns, describe pain and injuries, and provide clear instructions during examinations. Great emphasis is also placed on communication with paediatric patients and everyday hospital situations.

The second part focuses on the healthcare environment – you will become familiar with various medical facilities, instruments, tools, and personnel. You will learn to navigate a hospital, understand medical instructions, and communicate effectively with colleagues and patients.

This textbook is designed to be as practical as possible. High emphasis is placed on the communicative function of the Czech language, which is why the book contains many dialogues that will prepare you for real-life situations in medical practice. Each unit includes useful dialogues, model scenarios, and exercises to help you acquire and reinforce new vocabulary.

Recordings of all dialogues assist learners in understanding natural speech. The recordings also teach the vocabulary and useful phrases. They are marked by the icon .

The book is English-based and therefore suitable for both classroom use and self-study. There is a key at the back of the book so that you can check your answers and a word list to help you study and review key vocabulary.

The text is not limited to only formal expressions; spoken and colloquial words and idiomatic phrases are also covered since it is likely that patients will use them. Nevertheless, we primarily use formal language in our texts as our goal is to ensure that university students express themselves at an appropriate academic level.

We hope this textbook will make your journey to fluent and confident communication in Czech medical settings easier. We wish you great success in your studies and your future medical career!

AUTHORS' ACKNOWLEDGEMENTS

We would like to thank the following people who gave their advice and made comments and suggestions which have helped to shape this new edition of Talking Medicine. Our thanks to:

- MUDr. Jitka Rokytová for the text illustrations
- prof. Mgr. Radek Skarnitzl, Ph.D., prof. PhDr. Jan Čermák, CSc., prof. PhDr. Petr Čermák, Ph.D., Jitka Hellerová, Mgr. Kristina Hellerová, and PhDr. Václav Koutný for their help with the recordings
- Mgr. Vlastislav Ryšavý and Thomas Secrest, MS, for proofreading, assistance and valuable time
- MUDr. Marek Adamíra and prof. PhDr. Petr Čermák, Ph.D., for their expertise and contributions
- PhDr. Petr Honč, Ph.D., for his support throughout the project
- PhDr. Eliška Králová, Ph.D., for her comments.

ABBREVIATIONS

acc. – accusative
adj. – adjective
adv. –adverb
coll. – colloquially
dat. – dative
f. – feminine
gen. – genitive
impf. – imperfective
instr. – instrumental
loc. – locative

m. – masculine
n. – neuter
pf. – perfective
pl. – plural
prep. – preposition
sb. – somebody
sg. – singular
sth. – something
v. – verb

NOTE:

Each **noun** entry is labelled according to its gender (*m.* – masculine, *f.* – feminine, *n.* – neuter).

Verbal entries include the endings of the first person singular (or the third person singular) and are labelled according to their aspect (*pf.* – perfective, *impf.* – imperfective).

ČLOVĚK A NEMOC
MAN AND DISEASE

1 | LIDSKÉ TĚLO

Lidské tělo se skládá z buněk. Buňky vytvářejí tkáně a následně orgánové soustavy.

Orgánové soustavy se dělí na nervovou, oběhovou, trávicí, rozmnožovací, vylučovací, endokrinní, kosterní, svalovou a kožní.

Opěrná soustava je tvořena kostrou. Kostra je opora lidského těla. Tělo člověka se skládá z hlavy, krku, trupu, horních končetin a dolních končetin.

Pohyb těla zajišťují svaly. Vnější kryt těla tvoří kůže.

Hlavním řídicím centrem těla je mozek. Dýchání zajišťují plíce a dýchací cesty. Srdce je nejdůležitějším orgánem oběhové soustavy. Krev vypuzená ze srdce vyživuje buňky těla.

Příjem a zpracování potravy probíhá v trávicím traktu. Vylučovací systém tvoří ledviny a močové cesty, které odvádí moč z těla.

Lidské tělo je dokonalý stroj a každý jsme dokonalý unikát.

VOCABULARY

buňka <i>f.</i>	<i>cell</i>
být tvořen z + <i>gen.</i>	<i>to be made up of, to be composed of</i>
dělit se na (-ím) <i>impf.</i>	<i>to divide into</i>
dokonalý <i>adj.</i>	<i>perfect</i>
kryt <i>m.</i>	<i>cover</i>
následně <i>adv.</i>	<i>subsequently, then</i>
odvádí moč	<i>it removes urine from the body</i>
opěrná soustava <i>f.</i>	<i>skeletal system</i>
opora <i>f.</i>	<i>support</i>
pohyb <i>m.</i>	<i>movement</i>
příjem a zpracování potravy	<i>food intake and digestion</i>
řídící <i>adj.</i>	<i>control/regulatory</i>
skládat se z + <i>gen.</i> (-ám) <i>impf.</i>	<i>to be made up of..., to be composed of...</i>
soustava <i>f.</i>	<i>system</i>
stroj <i>m.</i>	<i>machine</i>
tvořit (-ím) <i>impf.</i>	<i>to form</i>
vnější <i>adj.</i>	<i>outer, external</i>
vnitřní <i>adj.</i>	<i>inner, internal</i>
vypuzený <i>adj.</i>	<i>ejected/expelled</i>
vytvářet (-ím) <i>impf.</i>	<i>to form</i>
vyživovat (-uji/u) <i>impf.</i>	<i>to feed, supply, nourish</i>
zajišťovat něco (-uju/í) <i>impf.</i>	<i>to provide sth.</i>

LIDSKÉ TĚLO	HUMAN BODY
hlava <i>f.</i>	head
krk <i>m.</i>	neck
trup <i>m.</i>	trunk
končetina <i>f.</i>	extremity
horní končetina <i>f.</i>	upper extremity
ruka <i>f.</i> (<i>pl.</i> ruce)	arm, hand
paže <i>f.</i>	arm
dolní končetina <i>f.</i>	lower extremity
noha <i>f.</i> (<i>pl.</i> nohy)	leg, foot
HLAVA <i>f.</i>	HEAD
lebka <i>f.</i>	cranium
vlas <i>m.</i> (<i>sg.</i>), vlasy (<i>pl.</i>)	hair
obličej <i>m.</i> , tvář <i>f.</i>	face
čelo <i>n.</i>	forehead
nos <i>m.</i>	nose
nosní díрка <i>f.</i>	nostril
nosní mandle <i>f.</i>	adenoid
oko <i>n.</i> (<i>sg.</i>), oči (<i>pl.</i>)	eye, eyes
oční víčko <i>n.</i>	eyelid
obočí <i>n.</i>	eyebrow
řasa <i>f.</i>	eyelash
ucho <i>n.</i> (<i>sg.</i>), uši (<i>pl.</i>)	ear, ears
tvář <i>f.</i>	cheek
brada <i>f.</i>	chin
ústa <i>pl. n.</i> (<i>coll.</i> pusa <i>f.</i>)	mouth
ret, rty <i>m.</i>	lip, lips
jazyk <i>m.</i>	tongue
zub <i>m.</i>	tooth
chrup <i>m.</i>	dentition
dáseň <i>f.</i>	gum
patro <i>n.</i>	palate
čelist <i>f.</i>	jaw
horní, dolní	upper, lower
temeno <i>n.</i>	vertex
týl <i>m.</i>	occiput, the back part of the skull
zátylek <i>m.</i>	scruff (of the neck)
spánek <i>m.</i>	temple
KRK <i>m.</i>	NECK
šíje <i>f.</i>	nape
štítná žláza <i>f.</i>	thyroid gland

hltan <i>m.</i>	pharynx
hrtan <i>m.</i>	larynx
jícen <i>m.</i>	oesophagus
krční mandle <i>f.</i>	tonsil
TRUP <i>m.</i>	TRUNK
břišní dutina <i>f.</i>	abdominal cavity
hrudní dutina <i>f.</i>	thoracic cavity
pobřišnice <i>f.</i>	peritoneum
pohrudnice <i>f.</i>	pleura
bránice <i>f.</i>	diaphragm
průdušnice <i>f.</i>	trachea
průduška <i>f.</i>	bronchus
průdušinka <i>f.</i>	bronchiolus
hrudník <i>m.</i>	chest
hrudní kost <i>f.</i>	breast bone
žebro <i>n.</i>	rib
prs, prsy <i>m.</i>	breast, breasts
prsa <i>pl. n.</i>	breasts
bradavka <i>f.</i>	nipple
břicho <i>n.</i>	abdomen
podbřišek <i>m.</i>	lower abdomen
pupek <i>m.</i>	navel
pas <i>m.</i>	waist
bok <i>m.</i>	hip
záda <i>pl. n.</i>	back
lopatka <i>f.</i>	shoulder blade
bedra <i>pl. n.</i>	loins
hýždě <i>pl. f.</i> (<i>coll.</i> zadek <i>m.</i>)	posterior, buttocks
konečník <i>m.</i>	rectum
tříslo <i>n.</i>	groin
VNITŘNÍ ORGÁNY	INTERNAL ORGANS
mozek <i>m.</i>	brain
srdce <i>n.</i>	heart
plíce <i>f.</i>	lung
žaludek <i>m.</i>	stomach
dvanáctník <i>m.</i>	duodenum
ledvina, ledviny <i>f.</i>	kidney, kidneys
játra <i>pl. n.</i>	liver
slezina <i>f.</i>	spleen
slinivka <i>f.</i>	pancreas
žlučník <i>m.</i>	gallbladder

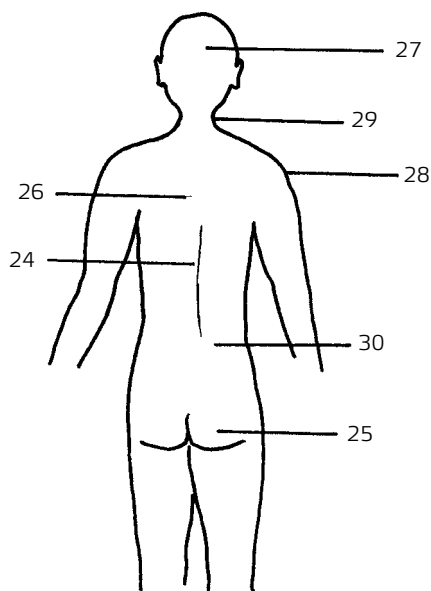
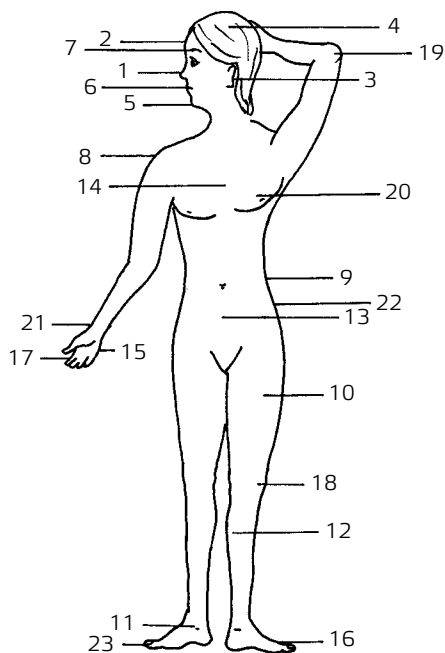
žlučovod <i>m.</i>	<i>bile duct</i>
močový měchýř <i>m.</i>	<i>urinary bladder</i>
močová trubice <i>f.</i>	<i>urethra</i>
tenké střevo <i>n.</i>	<i>small intestine</i>
tlusté střevo <i>n.</i>	<i>large intestine</i>
slepé střevo <i>n.</i>	<i>caecum</i>
POHLAVNÍ ORGÁNY	GENITAL ORGANS
pohlavní úd, penis <i>m.</i>	<i>penis</i>
varle <i>n., pl. varlata</i>	<i>testis</i>
prostata <i>f.</i>	<i>prostate</i>
šourek <i>m.</i>	<i>scrotum</i>
pochva, vagina <i>f.</i>	<i>vagina</i>
děloha <i>f.</i>	<i>uterus</i>
děložní čípek <i>m.</i>	<i>cervix uteri</i>
vejcovod <i>m.</i>	<i>Fallopian tube</i>
vaječník, vaječníky <i>m.</i>	<i>ovary, ovaries</i>
KONČETINY	EXTREMITIES
horní končetina <i>f.</i>	<i>upper extremity</i>
ruka, ruce <i>f.</i>	<i>arm, arms, hand, hands</i>
rameno <i>n.</i>	<i>shoulder</i>
klíční kost <i>f.</i>	<i>collar bone</i>
paže <i>f.</i>	<i>upper arm</i>
loket <i>m.</i>	<i>elbow</i>
předloktí <i>n.</i>	<i>forearm</i>
zápěstí <i>n.</i>	<i>wrist</i>
hřbet <i>m. ruky</i>	<i>back of the hand</i>
dlaň <i>f.</i>	<i>palm</i>
prst <i>m.</i>	<i>finger</i>
prst u ruky	<i>finger</i>
palec <i>m.</i>	<i>thumb, big toe</i>
ukazováček <i>m.</i>	<i>index finger</i>
prostředníček <i>m.</i>	<i>middle finger</i>
prsteníček <i>m.</i>	<i>ring finger</i>
malíček <i>m.</i>	<i>little finger</i>
dolní končetina <i>f.</i>	<i>lower extremity</i>
stehno <i>n.</i>	<i>thigh</i>
kolenó <i>n.</i>	<i>knee</i>
holeň <i>f.</i>	<i>shin</i>
lýtko <i>n.</i>	<i>calf</i>
kotník <i>m.</i>	<i>ankle</i>
pata <i>f.</i>	<i>heel</i>

chodidlo <i>n.</i>	<i>sole</i>
nárt <i>m.</i>	<i>instep</i>
prst u nohy	<i>toe</i>
nehet <i>m.</i>	<i>finger nail</i>
KOSTRA <i>f.</i>	SKELETON
kost <i>f.</i>	<i>bone</i>
kloub <i>m.</i>	<i>joint</i>
páteř <i>f.</i>	<i>vertebral column</i>
obratel <i>m.</i>	<i>vertebra</i>
mícha <i>f.</i>	<i>spinal cord</i>
lebka <i>f.</i>	<i>cranium</i>
dolní čelist <i>f.</i>	<i>lower jaw</i>
horní čelist <i>f.</i>	<i>upper jaw</i>
klíční kost <i>f.</i>	<i>collar bone, clavicle</i>
pažní kost <i>f.</i>	<i>humerus</i>
loket <i>m.</i>	<i>elbow</i>
loketní kost <i>f.</i>	<i>ulna</i>
vřetenní kost <i>f.</i>	<i>radius</i>
pánev <i>f.</i>	<i>pelvis</i>
kyčel <i>f.</i>	<i>hip joint</i>
stehenní kost <i>f.</i>	<i>thigh bone, femur</i>
kolenó <i>n.</i>	<i>knee</i>
lýtková kost <i>f.</i>	<i>calf bone, fibula</i>
holenní kost <i>f.</i>	<i>shin bone, tibia</i>
sval <i>m.</i>	<i>muscle</i>
šlacha <i>f.</i>	<i>tendon</i>
chrupavka <i>f.</i>	<i>cartilage</i>
vaz <i>m.</i>	<i>tendon</i>
jamka <i>f.</i>	<i>socket</i>
krev <i>f.</i>	<i>blood</i>
lymfá <i>f.</i>	<i>lymph</i>
žíla <i>f.</i>	<i>vein</i>
tepna <i>f.</i>	<i>artery</i>
céva <i>f.</i>	<i>vessel</i>
aorta <i>f.</i>	<i>aorta</i>
karotida <i>f.</i>	<i>carotid artery</i>
buňka <i>f.</i>	<i>cell</i>
tkáň <i>f.</i>	<i>tissue</i>
TĚLNÍ SYSTÉMY	BODY SYSTEMS
kosterní <i>adj.</i>	<i>skeletal</i>
svalový <i>adj.</i>	<i>muscular</i>

nervový <i>adj.</i>	<i>nervous</i>
dýchací <i>adj.</i>	<i>respiratory</i>
oběhový <i>adj.</i>	<i>circulatory</i>
trávicí <i>adj.</i>	<i>digestive</i>
vylučovací <i>adj.</i>	<i>excretory</i>
endokrinní <i>adj.</i>	<i>endocrine</i>
rozmnožovací <i>adj.</i>	<i>reproductive</i>

SMYSLY	SENSES
zrak <i>m.</i>	<i>sense of sight</i>
sluch <i>m.</i>	<i>sense of hearing</i>
čich <i>m.</i>	<i>sense of smell</i>
hmat <i>m.</i>	<i>sense of touch</i>
chuť <i>f.</i>	<i>sense of taste</i>

EXERCISES

1 Label the parts of the body, choose from the following:

čelo _____ vlasy _____ stehno _____ ruka _____
 hlava _____ obočí _____ rameno _____ koleno _____
 hrud' _____ rameno _____ ústa _____ prsa _____
 lýtko _____ prst u ruky _____ záda _____ nos _____
 pas _____ kotník _____ palec u nohy _____ hýždě _____
 brada _____ zápěstí _____ prst u nohy _____ bok _____
 páteř _____ ucho _____ loket _____ břicho _____
 krk _____ bedra _____

2 Choose the word which best completes each sentence:

- Bolí mě pravý _____.
a. bok b. buk c. dub
- Nemůžu se postavit na _____.
a. nahou b. nohu c. vanu
- Minulý rok jsem měl zánět _____ měchyře.
a. míčového b. kýčového c. močového
- Já mám hodinky na levém _____.
a. náměstí b. nádraží c. zápěstí
- Ona má jizvu na _____.
a. tváři b. pláči c. talíři
- Při nehodě si poranil _____.
a. pánev b. hrnec c. láhev
- Upadl a zlomil si klíčnici _____.
a. most b. host c. kost

Explanatory notes:

jizva *f.* = scar; poranit (-ím) *pf.* = to injure; nehoda *f.* = accident

3 Match the words in the left-hand column with the words in the right-hand column to make two-word expressions:

1. močový	a. mandle
2. tenké	b. dírka
3. nosní	c. dutina
4. ústní	d. čelist
5. horní	e. svaly
6. krční	f. kost
7. oční	g. měchýř
8. klíční	h. střevo
9. břišní	i. víčko

4 Which word does not belong to the group?

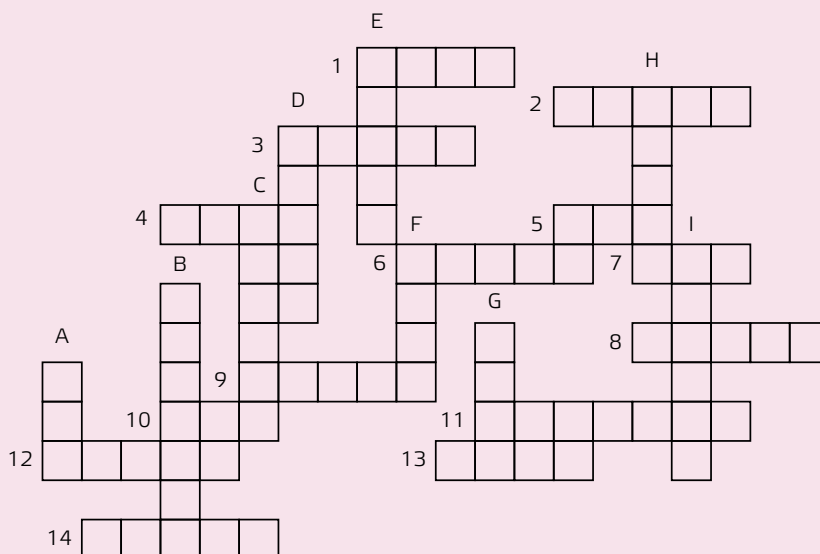
1. čelo, nos, brada, obočí, ústa, pata
2. dlaň, prst, pánev, hřbet ruky, palec
3. žaludek, žlučník, tenké střevo, průdušnice, dvanáctník
4. stehno, koleno, čelo, lýtko, kotník
5. zrak, sluch, čich, hmat, obratel
6. palec, ukazováček, prostředníček, malíček, konečník
7. pata, nárt, chodidlo, prst, spánek

5 Match the opposites and translate them into English:

1. horní	a. vnější
2. přední	b. dole
3. tvrdý	c. vzadu
4. nahoře	d. dolní
5. pod	e. měkký
6. vepředu	f. zadní
7. vnitřní	g. nad

6 True or false? Choose whether you think the following sentences are correct or not by writing the words "true" or "false" in the appropriate column:

	TRUE	FALSE
1. Koleno je mezi stehnem a lýtkem.	_____	_____
2. Rameno je pod kolenem.	_____	_____
3. Zub je měkký.	_____	_____
4. Jazyk je orgán v ústní dutině.	_____	_____
5. Srdce je v hrudní dutině.	_____	_____
6. Čelo je nad očima.	_____	_____
7. Brada je nad ústy.	_____	_____
8. Průdušky jsou část trávicího systému.	_____	_____
9. Pas je uprostřed těla.	_____	_____
10. Lopatka je na zádech.	_____	_____

7 Read through the explanation below and fill in the crossword:**Across:**

1. část centrálního nervového systému, která je v páteřním kanálu
2. přední část nohy pod kolenem
3. orgán, který je v ústní dutině
4. orgán z tvrdé tkáně, který tvoří kostru
5. spojení hlavy a trupu
6. hlavní orgán dýchacího ústrojí
7. orgán zraku
8. spojení dvou kostí
9. část prstu
10. orgán sluchu
11. orgán, ve kterém se tvoří moč
12. dolní pohyblivá přední část obličeje
13. dolní končetina
14. část ruky mezi paží a předloktím

Down:

- A. nejtvrdší orgán lidského těla; je v dutině ústní
- B. část trávicího systému; leží mezi jícnem a dvanáctníkem
- C. horní část dolní končetiny nad kolenem
- D. největší žláza lidského těla, váží asi 1,5 kg, je v pravé horní části břicha
- E. část centrálního nervového systému, která je v lební dutině
- F. součást ruky
- G. část hlavy nad očima
- H. zadní část nohy pod kolenem
- I. část nohy mezi stehnem a holení

Explanatory notes:

část *f.* = *part*; pohyblivý *adj.* = *movable*; spojení *n.* = *connection*